

Asia: D6L56D3-22

## **Kansallinen raportti - YK:n ihmisoikeusneuvoston yleismaailmallisen määräaikaistarkastelun (UPR) neljäs tarkastelukierros**

### Lausunnonantajan lausunto

#### **1. Miten edellisen UPR-tarkastelun suositusten täytäntöönpano on onnistunut ja mitä täytäntöönpanotoimia olisi hyvä raportissa tuoda esille?**

Kirkkohallituksen mielestä saavutettavuuden varmistamiseen on panostettu kohtuullisen hyvin. Valtioneuvoston asetus rakennusten esteettömyydestä sekä digitaalisten palveluiden soveltuvuudesta mahdollisimman monelle oli tarpeen ja kannatettava. Kirkkohallituksen mielestä saavutettavuutta tulisi kuitenkin vielä seurata systemaattisemmin ja esimerkiksi rakennetun ympäristön esteellisyydestä pitäisi olla selkeitä sanktioita. Myös moniperustainen syrjintä on syytä huomioida vielä paremmin esimerkiksi vammaisten saamelaisten osalta.

Kirkkohallituksen mielestä on kannatettavaa, että hallitus on jatkanut työtä vammaisten henkilöiden palkkatyön edistämiseksi. Suomen evankelis-luterilainen kirkko on lähtenyt osaltaan vammaisten ja osatyökykyisten ihmisten työllistämisen vahvistamiseen mukaan. Vammaisten ihmisten työllisyyteen tarvitaan yhteiskunnassa sitä tukevia ja sujuvoittavia rakenteita. Kirkkohallituksen mielestä tätä työtä on syytä jatkaa ja huolestuttavaa on se, että 28 % vammaisista henkilöistä oli kokenut syrjintää työssä tai työnhaussa vammaisuutensa vuoksi.

#### **2. Mitkä ovat sellaisia yleisempiä ihmisoikeuksiin liittyviä teemoja, joissa Suomi on onnistunut tai jotka kaipaavat lisähuomiota?**

Kirkkohallitus haluaa tuoda esille, että Suomen evankelis-luterilainen kirkko on laatinut oman toimintaohjelman YK:n vammaissopimuksen edistämiseksi kirkossa. Toimintaohjelmassa on määritelty kirkon toiminnan näkökulmasta tavoitteet, täytäntöönpanoa edistävät konkreettiset toimenpiteet ja jatkotoimenpiteet. Kirkon toimintaohjelma tehtiin vuosille 2019–2024. Saavutettavuuden edistämiseksi on kuitenkin yhä työtä tehtävänä.

Suomella on edelleen tehtävää myös rasismien ja syrjinnän vastaisten käytäntöjen kehittämisestä sekä antirasismien kehittämisessä. Oikeusministeriön Olen antirasisti -kampanja pyrki edistämään antirasistisia tekoja eri työpaikoilla. Myös Kirkkohallitus osallistui kampanjaan.

Kirkkohallituksen mielestä on syytä kiinnittää huomio köyhyyden kielteisiin ihmisoikeusvaikutuksiin. Suomessa polarisaation vahvistama lapsiperheköyhyys on yhä kasvava ongelma.

### **3. Vapaamuotoiset kommentit (esimerkiksi raporttiluonnoksesta)**

Suomessa otetaan yhdenvertaisuusvaltuutettuun eniten yhteyttä vammaisuuteen liittyvän syrjinnän perusteella. Kirkkohallitus pitää vammaisten ihmisten yhdenvertaisuuden vahvistamista edelleen tärkeänä. Kirkkohallituksen mielestä olisi syytä edelleen pohtia sitä, voidaanko Suomen institutionaalista kehystä vielä laajentaa vammaisasiavaltuutetun tehtävän perustamiseen.

Selonteossa (kohta 40) mainitaan, että hallitus on tehnyt parannuksia perheenyhdistämiseen liittyen. Tämä ei valitettavasti ole toteutunut, sillä parannuksiin tähdännyt lakiesitys perheenyhdistämisen parantamiseksi ei ole edennyt hallituksesta eduskuntaan.

Kirkkohallitus muistuttaa, että vaikka ihmiskaupaan liittyen (kohta 51 ja kohdat 63–64) onkin tapahtunut edistystä, on siinä edelleen paljon tehtävää. Vaikka ihmiskaupanvastainen järjestelmä toimii hyvin ja ihmiskaupan uhrit tunnustetaan entistä helpommin, heitä palautetaan silti maihin, joissa he käytännössä joutuvat alistumaan uudelleen ihmiskaupaan. Vaikeus saada turvapaikkaa Suomesta ihmiskaupan perusteella on edelleen korkea.

Etnisyyteen perustuvaa syrjintää esiintyy edelleen (kohta 60). Kirkon romaniasianneuvottelukunnan sekä kirkon monikulttuurisen työn työryhmän havaintojen mukaan sekä romanit että ihonväritään valtaväestöstä- eroavat kokevat helposti syrjintää. Useissa tutkimuksissa on tullut esille, että syrjintää ja rasismia kokevat erityisesti afrikkalaistaustaiset.

Kohtiin 81 ja 84 olisi hyvä mainita, että romanipoliittinen ohjelma vuosille 2023–2030 on valmisteilla.

Lisäksi kohtaan 86 voisi lisätä, että uusi kotoutumislaki on lausuntokierroksella ja sen on tarkoitus tulla voimaan 2024.

Kirkkohallitus pitää tärkeänä ihmisoikeuksien liittämistä ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja oikeudenmukaiseen sopeutumiseen sekä ympäristön pilaantumisen ja luontokadon vastaisiin toimiin. YK:n kestävän kehityksen tavoiteohjelma, Agenda 2030, yhdistää nämä tavoitteet kattavasti.

Se pyrkii kestävään kehitykseen, jossa otetaan ympäristö, talous ja ihminen tasavertaisesti huomioon. Kirkkohallitus on mukana tekemässä hiilineutraalia Suomea vuoteen 2035 mennessä. Suomen evankelisluterilainen kirkko on hyväksynyt strategian, jolla se on hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Kirkolla on myös oma, kattava ympäristöjärjestelmänsä, joka johdattaa hiilineutraalisuuteen ja hyvään ympäristövastuuseen sekä sisältää myös sosiaaliseen vastuuseen liittyviä tavoitteita.

Saloranta Teija  
Kirkkohallitus